

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції
20 березня 2020 р.*

Харків – 2020

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

І.Ф. Прокопенко – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, ректор (голова);

Ю.Д. Бойчук – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХНПУ імені Г.С. Сковороди (заступник голови);

Хошіно Юічі – Другий секретар Посольства Японії в Україні (заступник голови).

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей I Міжнародної науково-методичної конференції, 20 березня 2020р. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. – 258 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 4 від 15.06.2020р.

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
© Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

ЗМІСТ
ФІЛОЛОГІЯ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Криворучко С.К. Метафоричність у романі Мо Яня 莫言 «Великі груди, широкі сідниці» 丰乳肥臀.....	8
Санатуллах Басам. Історичні передумови розвитку перської мови (تاریخی پیشینه) (فارسی زبان).....	10
Бикова І.А., Скразловська І.А. Символічне значення кольорів в культурі народів Сходу.....	13
Жукова К.Є. «Мислення через ієрогліфи» - феномен традиційної культури Китаю.....	15
Завгородня О.С. Епічна поема Абулькасіма Фірдоусі «Шах-Наме».....	16
Сєкіна Н.Д. Стилiстично-емоційна забарвленість гендерно маркованих фразеологізмів.....	19
Ван Сяоцянь. Проблема перекладу класических китайських текстів на мови країн Заходу.....	20
Ажнина Л.А. Особливості транслітерації деяких китайських імен власних.....	21
Ковальова В.В. Фонетичні особливості шанхайського діалекту.....	23
Коляда А.В. Особливості використання пекінізмів на лексичному рівні у п'єсі Лао Ше «Чайна».....	24
Мілова Д.І. Аспекти китайських дієслів у відображенні української мови.....	27
Проша О.Є., Мараховська О.В. Іранська каліграфія.....	28
Ситнікова В.А. Функціонування графеми «доц» у складених ієрогліфах.....	29
Субота І.А. Образ минулого у новелах Лейли аль -‘Усман.....	32
Сусленко А.М. Особливості походження іранських прізвищ.....	34
Фотеску І.В. Проблематика використання наголосу мови та складу в сучасній японській мові.....	35
Шапаренко Е.Е. Стилiстичні особливості китайських текстів публіцистичного стилю.....	37
Юрченко М.Е. Відмінності між японським і українським діловим листуванням.....	38

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СХІДНИХ МОВ

Руда Н.В. Аналітичне читання як один з засобів формування китайськомовної компетентності студентів.....	40
Ахмад О.Р. Кейс-метод (Case Study) як форма інтерактивного навчання арабської мови.....	41
Компанієць О.В., Баличева В.М. Використання гаджетів та досягнень новітніх технологій при вивченні івриту.....	43
Андрєєва Ю.В. Дослідження мотивації студентів до вивчення китайської мови та методи її підвищення.....	44
Копилова Н.А. Переваги навчання китайської лексики у середній школі за допомогою наочних засобів навчання.....	47
Локшина Ю.Г. Методика викладання японської мови як дисципліна вільного вибору студентів.....	48
Подгорний Г.В. Спецкурс «Вступ до сходознавства» в гімназії.....	50
Сєгада Ж.П. Література Японії в освітньому процесі Київської гімназії східних мов №1.....	53
Ткаченко О.І. Науково-педагогічні підходи до навчання китайської мови учнів Київської гімназії східних мов №1.....	55
Дмитрієва А.В. Порівняльний аналіз підручників «DISCOVER CHINA» та	

• навички обґрунтованої здогадки про значення лексичних одиниць, що відносяться до потенціального словника, при читанні та аудіюванні [4].

Наочність – універсальний засіб навчання, який організує сприйняття і спостереження учнями реальної дійсності; значно впливає на сенсорну сферу учнів, розвиває їхню спостережливість, мислення, уяву; стимулює пізнавальну і творчу активність, допомагає розвитку інтересу до навчання; підвищує якість засвоєння матеріалу і т. д. [2].

В умовах кабінетної системи використовуються різні засоби унаочнення – сюжетні картини, малюнки, таблиці, схеми тощо. Ефективним джерелом знань є відео, в яких відображаються події, явища, процеси в динаміці.

У своїй практиці вчителя китайської мови можуть використовувати наочність у різних цілях, таких як: додатковий засіб запам'ятовування і збереження інформації; стимулювання процесу засвоєння матеріалу; яскравий опорний сигнал, що сприяє розвитку таких здібностей дитини, як зорова та емоційна пам'ять, уява тощо. Дуже важливо використовувати наочні засоби цілеспрямовано, не захаращуючи уроки великою кількістю наочних посібників, бо це заважає учням зосередитися. Головне завдання вчителя – відобразити об'єктивний світ в рамках іншої мови. При відсутності природного іншомовного середовища об'єктивний світ моделюється саме через засоби наочності.

Вибір наочних засобів навчання для уроку тісно пов'язаний з різними видами діяльності вчителя і учнів, тому наочність повинна використовуватися там, де вона коректно моделює елементи діяльності, забезпечує їхню реалізацію в необхідному вигляді. На вибір засобів навчання для уроку будуть впливати і інші чинники: технологічне оснащення навчальних кабінетів, вік учнів, методична підготовленість учителя.

До загальних критеріїв відбору наочних засобів відносяться: якість і естетичне задоволення, інформативність, інтерес для учнів, детальність тощо.

Отже, переваги використання наочних засобів на уроках китайської мови у навчальних закладах середньої освіти полягають в тому, що вони стають наочним відображенням реалій іншомовного середовища та сприяють міцному засвоєнню інформації, стимулюють пізнавальні інтереси учнів, слугують додатковим засобом запам'ятовування матеріалу.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горелов В.И. Лексикология китайского языка. – М: Просвещение, 1984. – 216 с.
2. Психология и педагогика : учебник для бакалавров / П. И. Пидкасистый [и др.] ; отв. ред. П. И. Пидкасистый. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Юрайт, 2013. – 724 с. –
3. Education UA. Формування лексичних навичок – Режим доступу: <http://www.educationua.net/silovs-1105-1.html>
4. Pedahohicam.net. Формування лексичних навичок англійської мови – Режим доступу: <http://www.pedahohicam.net/nervs-1119-1.html>

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЯПОНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДИСЦИПЛІНА ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТІВ

Локишина Юлія Григорівна, викладач японської мови

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Методика викладання японської мови як окрема дисципліна має велике значення при підготовці майбутніх викладачів-сходознавців.

Метою статті є аналіз особливостей методики викладання японської мови як дисципліни вільного вибору студентів.

Завданнями є дослідити особливості сучасної методики викладання японської мови, а також виявити переваги та недоліки викладання цього предмету у якості дисципліни вільного вибору студентів.

Дисципліна «Методика викладання японської мови» викладається у ХНПУ ім. Г.С. Сковороди на рівні навчання магістрів, серед дисциплін вільного вибору студентів «Основи перекладу з/на японську», «Аналітичне читання», «Лінгвокраїнознавство Японії», «Ділова японська мова». Метою викладання вибіркової дисципліни є формування у студентів адекватного уявлення про основні закономірності, сучасні тенденції та актуальні проблеми методики навчання японської мови як іноземної, вироблення вміння ефективно і творчо використовувати теоретичні знання у процесі викладання японської мови.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми після вивчення дисципліни студенти повинні знати актуальні проблеми методики як науки; основні методичні категорії і поняття, найбільш важливі методи, засоби та організаційні форми навчання японської мови; шляхи вирішення різноаспектних методичних завдань в рамках тематики курсу.

У рамках курсу висвітлюються наступні теми:

- методика викладання японської мови як наука (визначення зв'язку методики викладання японської мови з іншими науками, цілі, зміст, принципи та засоби навчання методики викладання японської на сучасному етапі);
- навчання аудіюванню (аудіювання як вид мовленнєвої діяльності, фактори, що визначають успішність аудіювання, труднощі сприйняття на слух японської мови, вправи з аудіювання);
- навчання читанню (читання як вид мовленнєвої діяльності, зміст навчання читанню, принципи навчання читанню японською мовою, види читання, вправи з читання);
- навчання говорінню (говоріння як вид мовленнєвої діяльності, основні види мовних ситуацій, особливості монологічного, діалогічного та полілогічного мовлення в японській мові, вправи для навчання говорінню, використання відео у навчальному процесі);
- навчання їрогліфічному письму та писемному мовленню (навчання техніці письма катаканною, хіраганною та їрогліфами, вправи для навчання техніці письма, навчання писемному мовленню, вправи для навчання писемному мовленню на різних етапах підготовки);
- навчання особливостей лексики та граматики японської мови різних рівнів складності (особливості вживання лексики та граматики на початковому рівні, вміння правильно користуватися словниками, відмінності середнього рівня складності, особливості вищого рівня складності).

При викладанні теоретичної частини курсу використовуються підручники молодого українського науковця-сходознавця Асадчих О. В. [1, 2]. При викладанні практичного аспекту використовуються підручники переважно японських авторів [3, 5, 8]. Зокрема при поясненні особливостей викладання японської мови за допомогою відео використовуються матеріали навчального сайту Erip, що був розроблений за підтримки Японської Фундації [6], а також курс 新日本語の中級 [4].

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин, з них 10 годин – лекційні, 20 годин – практичні заняття і 60 годин – самостійна робота студентів.

За допомогою курсу студенти дізнаються, що на сучасному етапі відбувається переміщення акценту з процесу викладання на процес залучення студента до більшого рівня самостійного навчання, використання інноваційних технологій, перехід до компетентнісного підходу в організації навчання. Крім того, при викладанні японської мови як іноземної найпоширенішим підходом є поєднання традиційної методики викладання японської мови та елементів комунікативного підходу до викладання

іноземних мов. [1, с. 30]. Японські фахівці радять викладати японську мову без допомоги мови-посередника, а більше спираючись на ситуативне застосування лексики, граматики і мовних кліше, а на етапі, коли первинне засвоєння нового матеріалу відбулось, користатися видами навчальної діяльності, запозиченими з комунікативного підходу до викладання іноземних мов, а саме рольовими іграми, дискусіями, груповою роботою над проектами.

Специфіка викладання японської мови у навчальних закладах України полягає у тому, що студенти, в переважній більшості випадків, починають вивчати мову з нуля. Завдання викладача полягає у тому, щоб в досить стислий термін підготувати висококласного фахівця з рідкісної мови, сформувати вміння і навички на достатньо високому рівні. Крім того, Японія – це країна з дуже самобутньою культурою, національними традиціями, мовним етикетом. Тому, окрім знання мови, викладачі повинні мати певні знання з історії, релігії і літератури.

Серед переваг викладання методики викладання японської мови як дисципліни вільного вибору, головна полягає у виокремленні цієї дисципліни з загального курсу японської мови. Окрім цього дуже добрим є наявність дисципліни лінгвокраїнознавства Японії у варіативному блоці.

Серед недоліків можемо зазначити недостатню кількість годин на практичну роботу на попередньому етапі у рамках курсу «японська мова» на рівні підготовки бакалавра. Тобто на рівні підготовки магістрів студенти отримують необхідну кількість теоретичних і практичних знань з методики викладання японської мови, але, у той же час, вони стикнуться з проблемою нестачі знань саме з японської мови.

Отже, зробімо висновки. Трирічний досвід ХНПУ імені Г.С.Сковороди з викладання методики викладання японської мови як вибіркової дисципліни є досить позитивним, але залишається низка проблем, над вирішенням яких необхідно працювати.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асадчих О.В., Смовженко Л.Г. Методика формування мовленнєвих компетентностей: теорія та практика. (на матеріалі східних мов): Посібник для студентів вищих навчальних закладів/ О.В. Асадчих, Л.Г. Смовженко. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. – 192 с.
2. Асадчих О.В. Навчання японської мови у вищій школі: інтегрована система формування і розвитку академічної грамотності: Монографія/ О.В. Асадчих. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. – 356 с.
3. Егава Х. Японська мова: гендерний аспект/ Навчальний посібник для читання/ Хіроюкі Егава. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. – 140 с.
4. 新日本語の中級 会話ビデオ・DVD// (財) 海外技術者研修協会. – 東京, スリーエーネットワーク, 2004.
5. 初級 日本語 東京外国語大学 凡人社 2003-344 p.
6. DVD で学ぶ日本語エリンが挑戦! にほんごできます。VOL 1, 2, 3 The Japan Foundation 東京 凡人社 2008
7. 中級日本語、東京外国語大学、留学生日本語教育センター、東京、1999.-161 p.
8. 日本語能力試験対策 日本語チャレンジ N4・5 かんじ、東京、株式会社アスク、2010 –278.

СПЕЦКУРС «ВСТУП ДО СХОДОЗНАВСТВА» В ГІМНАЗІЇ
Подгорний Геннадій Вікторович, вчитель-методист перської мови
Київська гімназія східних мов №1

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції

Відповідальний за випуск: (Руда Н.В.)

Комп'ютерна верстка: Петрищева О.В.

Коректор: Коробкіна І.М.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку Формат Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк.
Обл.-вид. арк. Зам № Тираж прим. Ціна договірна.